

Rättningsmall

Patientfall 1

1.

- Försämrat gallavflöde, gallstas (0,5p)
- Följd av leversjukdom, sjukdom i levern (0,5p)
(Kumlien & Rystedt, 2022)

2.

- Potentiellt livshotande tillstånd som skall handläggas så fort som möjligt (0,5p)
- Skall handläggas skyndsamt, allvarligare sjukdom som kräver noggrannare undersökning (0,5p)
- Mindre allvarligt tillstånd som kan vänta lite längre, men bör handläggas på sjukhus (0,5p)
- Ej livshotande tillstånd som kan vänta (0,5p)
(Kumlien & Rystedt, 2022)

3.

- Sjukdomshistoria (0,5p)
- Trumma, knacka på organ/kroppen (0,5p)
(Järhult, Offenbartl & Andersson, 2019)

4.

Inga tarmljud hörs	↖	Vätskefyllda tarmar vid ileus
Metalliska klingande ljud hörs	↗	Paralytiskt ileus
Blåsljud, ett biljud (eko) av hjärtats slag	↘	Mekaniskt ileus
Ljuden är intermittenta och diskreta	↙	Normala tarmljud
(Järhult, Offenbartl & Andersson, 2019; Lindsten & Ivarsson 2020)		

5.

- (Hon har) feber (0,5p)
- Hon har en sk akut buk, vätskeförlust till tarmar eller till buken (0,5p)
- Kan ha en infektion/sepsis (0,5p)
- Hon har ett lågt blodtryck (0,5p)
- Hon har en hög puls (0,5p)
Svultit 0p
(Jeppson, Ljunqvist, Naredi & Sund, 2016; Kumlien & Rystedt, 2022)

6.

- Raka vener (0,5p) - Stora vener (0,5p) - På underarm (0,5p) - På handrygg (0,5p) - "Rätt namn" på venen- hand och underarm (0,5p)
- Vener över leder (0,5p) - Hårda eller irriterade kärl (0,5p) - Inflammation, skadad hud (0,5p) - Förlamade extremiteter (0,5p) - Arm med fistel (0,5p) - Arm där axillär lymfkörtelutrymning genomförts (0,5p) - Extremitet där patient tidigare haft trombos (0,5p)
- 40–60 mm Hg (0,5p)
- Risk finns att katetern skärs av (0,5p)

(Boman & Wikström, 2019; Ebefors, Hammarskjöld & Wahl, 2022)

*7.

- 50 mg/ml
- 1,5 ml

8.

- Borttagande av gallblåsa (0,5p) - Galloperation (0,5p)
- Finfördela/nedbrytning av fett (0,5p) - Delta i spjälkningen av fett (0,5p) (Kumlien & Rystedt, 2022; Jeppson, Ljunqvist, Naredi & Sund, 2016)

9.

- Mäta/Kontrollera vätskebalansen (och perspiration) (0,5p) - Bedöma behov av vätskeersättning, mäta blodtryck (0,5p) - Kontrollera temperatur (0,5p) - Mäta/Kontrollera blödning, förband och drän (0,5p) - Mäta/Kontrollera urin/urinmängd (0,5p) - Övervaka/Mäta kräkning (0,5p) (Kumlien & Rystedt, 2022; Stubberud, Grønseth & Almås, 2020)

10.

- Katabolism, katabolt tillstånd (1,0p) (Järhult, Offenbartl & Andersson, 2019)
--

11.

- Patologisk anatomisk diagnos (0,5p)
- <u>Elakartad, malign tumör</u> , (består av epitelceller som infiltrerar omkringliggande vävnader och som ger upphov till metastaser) (0,5p) Cancer 0p
- Lindra lidande (0,5p) - Främja livskvalitet (0,5p)

(Nationellt vårdprogram palliativ vård, 2021; Mesh.kib.ki)

12.

- Symtomlindring (0,5p)
- Teamarbete (0,5p)
- Kommunikation/relation (0,5p)
- Närståendestöd (0,5p) (Stubberud, Grönseth & Almås 2021; Nationellt vårdprogram palliativ vård, 2021)

13.

- Självbestämmande (0,5p) - Sociala relationer (0,5p) - Symtomlindring (0,5p) - Sammanhang (0,5p) - Strategier framåt (0,5p) (Ternstedt, Henoch, Österlind & Andershed 2017; Nationellt vårdprogram palliativ vård, 2021)
--

14.

- NRS-2002 (Nutritional Risk Screening – 2002) (0,5p) - MUST (Malnutrition Universal Screening Test) (0,5p) - SGA (Subjective Global Assessment) (0,5p) - MNA (Mini Nutritional Assessment) (0,5p) - MNA-SF (Mini Nutritional Assessment-Short Form) (0,5p) (Rothenberg, 2021)

15.

- Psykisk påverkan (0,5p) - Cirkulationsbesvär (0,5p) - Andningsproblem (0,5p) - Kontrakturer (0,5p) - Förstopning (0,5p) - Minskad tolerans för fysisk aktivitet och träning (0,5p) - Minskad tilltro till vardagliga aktiviteter (0,5p) (Skoglund, 2021)

16. Vilken föreskrift styr ställningstagandet att avstå från HLR? (1p)

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om livsuppehållande behandling (1p)
(SOSFS 2011:7).

(SOSFS 2011:7)

**17. Ange 2 av de 4 kriterier som ska vara uppfyllda för att fastställa dödsfallet, förutom:
ingen spontanandning. (0,5p/svar) (1p)**

- Ingen palpabel puls (0,5p)
- Inga hörbara hjärtljud vid auskultation (0,5p)
- Ljusstela pupiller (0,5p)

(Stubberud, Grønseth & Almås, 2021)

Referenser

Boman och Wikström. (2019). *Medicinsk teknik, planering och genomförande*. Lund: Studentlitteratur AB.

Ebefors, E.M. 20. Hammarskjöld, F & Wahl, K. (2022) *Perifer venkateter-Översikt. Vårdhandboken*. Hämtat 17 oktober 2022 från: <https://www.vardhandboken.se/katetrar-sonder-och-dran/perifer-venkateter/oversikt/>

FASS:se. Solu-Cortef, Pfizer. Hämtad 10 oktober 2022 från: <https://www.fass.se/LIF/product?userType=0&nplId=19580213000014>

Jeppson, B. Ljunqvist, O. Naredi, P.& Sund, M. (2016). *Kirurgi*. Lund: Studentlitteratur AB.

Järhult, J. Offenbartl, K. & Andersson, M. (2019). *Kirurgiboken*. Stockholm: Liber AB.

Kumlien, C. & Rystedt, J. (2022). *Omvårdnad & kirurgi*. 2: ndra upplagan. Lund: Studentlitteratur AB.

Lindsten, M. & Ivarsson, K. Internetmedicin. (2020). Akut buk hos vuxna. Hämtad 13 oktober 2022 på: <https://www.internetmedicin.se/akutbuk/om-akutbuk-se/>

Mesh Karolinska institutet. <https://mesh.kib.ki.se/term/D002277/carcinoma>

Nationellt vårdprogram palliativ vård. (2021). Hämtad 10 oktober 2022 från: <https://palliativregistret.se/media/wzcc2f3b/nationellt-v%C3%A5rdprogram-palliativ-v%C3%A5rd-2021.pdf>

Rothenberg, E. (2021). *Riskidentifiering och riskbedömning. Vårdhandboken*. Hämtad 17 oktober 2022 från: <https://www.vardhandboken.se/ward-och-behandling/nutrition/nutrition/riskidentifiering-och-riskbedomning/>

Skoglund, A-K. (2021). *Orörlighet, komplikationer – Översikt. Vårdhandboken*. Hämtad 10 oktober 2022 från: <https://www.vardhandboken.se/ward-och-behandling/hjalpmedel/ororlighet-komplikationer/oversikt/>

SOSFS 2011:7. *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om livsuppehållande behandling*.

Stubberud, D.G. Grönseth, R. & Almås, H. (2020). *Klinisk omvårdnad DEL 1*. 3 e upplagan. Stockholm: Liber AB.

Stubberud, D.G. Grönseth, R. & Almås, H. (2020). *Klinisk omvårdnad DEL 2*. 3 e upplagan. Stockholm: Liber AB.

Ternstedt, B-M. Henoch, I., Österlind, J. & Andershed, B. (2017). *De 6 S:n En modell för personcentrerad palliativ vård*. Lund: Studentlitteratur AB.

Patientfall 2

1.

- S (eng; Safety), säker plats
- A (eng; Airway), (fri) luftväg (vid trauma även stabilisering av nacke) (0,5)
- B (eng; Breathing), andning (0,5p)
- C (eng; Circulation), blodcirkulation
- D (eng; Disability), bedömning av neurologi (0,5p)
- E (eng; Exposure, environment), exponering (0,5p) (Svenska rådet för hjärt-och lungräddning, 2021; Wikström 2018)

2.

- Administrera läkemedel (0,5p)
- Administrera vätska, -elektrolyter -näringslösning (0,5p)
- Ge transfusion av blod eller blodkomponenter (0,5p)
- Ge möjlighet till provtagning, för att minska antal stick vid upprepade prover (0,5p) (Boman & Wikström, 2019)

3.

- Utåtroterat (0,5p)
- Rörelse, rotationsprovning förorsakar smärta (0,5p)
- Svullnad (0,5p)
- Palpationsömhet (ljumske eller trokanter major) (0,5p)
Benet uppdraget, dvs förkortat 0p (Stubberud, Grønseth & Almås, 2021)

4.

- Undersökning (0,5p)
- VAS/Smärtlindring (0,5p)
- Grovreponering (drar skadan rätt) (0,5p)
- Röntgenundersökning (0,5p)
- Fixering (0,5p)
- Behandling (0,5p)
- Rehabilitering (0,5p)
(Stubberud, Grønseth & Almås, 2021; Wikström, 2018)

5.

- Fraktur av lårbenshalsen, collum femoris (1p)
- Belägen innanför höftledens kapsel (intrakapsulär) (1p)
(Möller, 2018; Stubberud, Grønseth & Almås, 2021)

6.

- Planerad inläggande tid för PVK:n, när den ska avlägsnas eller bytas (0,5p) - Att patienten kan röra sig som vanligt och att det inte är någon fara om den kvarliggande katetern åker ut (0,5p) - Att patienten ska informera personalen direkt vid obehag som rodnad, ömhet, svullnad, smärta och sveda vid injektion (0,5p) - Att det går bra att duscha, men att blöta förband bör bytas efteråt (0,5p)
(Boman & Wikström, 2019; Ebefors, Hammarskjöld & Wahl, 2022)

*7

- 490 ml/timme
- 163 dr/min
(FASS 2022)

8.

- Pneumoni (0,5p)
- UVI (0,5p)
- Blödning (0,5p)
- Hjärtkomplikationer r/t ökat syrgasbehov i hjärtat pga traumat (0,5p)
- Tromboser, DVT (djup ventrombos) LE, (lungemboli) (0,5p)
- Multiple organ failure, MOF, Multipel organ svikt, MOS, njursvikt (0,5p)
- DIC, eller andra koagulationsrubbningar (0,5p)
- Sepsis (0,5p)
- Obstipation (0,5p)
(Stubberud, Grønseth & Almås, 2021, Lennquist, 2017)

9.

Borrelia är en bakteriesjukdom som sprids av fästingar X	Borrelia är en virussjukdom som sprids av fästingar
Det vanligaste symtomet/tecknet på borrelia är ett blödande sår X	Hudrodnad är det första och vanligaste symtomet/tecknet på borrelia X
Borrelia behandlas inte med antibiotika.	Borrelia behandlas med antibiotika. X
Borrelia är en så kallad zoonos, en sjukdom som sprids mellan djur och människor X	Borrelia är en så kallad zoom, en sjukdom som sprids mellan djur och människor
TBE-vaccin skyddar inte mot borreliainfektion X	TBE-vaccin skyddar mot borreliainfektion
TBE kan orsaka en inflammation i hjärnan eller hjärnhinnorna X	TBE kan inte orsaka en inflammation i hjärnan eller hjärnhinnorna

(Folkhälsomyndigheten)

10.

- Medvetandegrad, vakenhetsgrad, GCS, RLS, AV(C)PU (0,5p) - VAS, smärta (0,5p) - Illamående (0,5p) - Mobilisering, har patienten mobiliserats, begränsningar (0,5p) - Miktion /hur har patienten tömt blåsan? KAD, blåstappning, blåsscanning, urinmätning (0,5p) - Blödning, dränage (0,5p) - Temperatur (0,5p) - Nutrition, hur mycket vätska har patienten fått, har patienten fasta? (0,5p) - Vätskebalans (0,5p) - Observera hudkostymen (0,5p)	(Stubberud, Grønseth & Almås, 2021; Wikström, 2018)
---	---

11.

12 timmar	36 timmar	48 timmar X
Steril rutin	Ren rutin X	Tvätt rutin
Använda kall rengöringsvätska för att lindra smärta vid omläggning	Använda rikligt med kroppstempererad rengöringsvätska X	Använda sparsamt med rengöringsvätska
Sårskador i anslutning till en fraktur	Sårskador på handen	Sårskador äldre än 8 timmar X

(Lindholm, 2018; Möller & Kempe, 2021)

12.

Om blåsvolyten understiger 200 mL avslutas blåsövervakning X	Oavsett blåsvolyten sker fortsatt blåsövervakning det första dygnet
500 mL X	200 mL

(Stubberud, Grønseth & Almås, 2021; Joelsson-Alm & Thulin, 2021)

13.

- Obehag (0,5p) - Smärta (0,5p) - Diffusa (0,5p) - Saknas helt (0,5p)
- Diffusa (0,5p) - Saknas helt (0,5p) - Läckage av urin (0,5p) Överflynnadsinkontinens 0p (Stubberud, Grønseth & Almås, 2021)

14.

<i>Personcentrerad vård</i> X	<i>Säker vård</i> X
<i>Människa</i>	<i>Omvårdnadsprocessen</i>
<i>Samskapande omvårdnad</i>	<i>Samverkan i team</i> X
<i>Miljö</i>	<i>Hälsa</i>
<i>Informatik</i> X	<i>Omvårdnadsaktiviteter</i>
<i>Förbättringskunskap och kvalitetsutveckling</i> X	<i>Evidensbaserad vård</i> X

(Leksell & Lepp, 2019)

Referenser

Boman, L., & Wikström, C. (2019). *Medicinsk teknik: Teori, planering och genomförande* (2. uppl.). Studentlitteratur.

Ebefors, E-M., Hammarskjöld, F. & Wahl, K. (2022). *Perifetr venkateter. Vardhandboken*. Hämtat 10 oktober 2022 från <https://www.vardhandboken.se/katetrar-sonder-och-dran/perifer-venkateter/indikationer-material-och-patientinformation/>

Folkhälsomyndigheten.se Hämtad 18 oktober 2022 från: <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/smittsamma-sjukdomar/fastingburna-sjukdomar/>

Joelsson-Alm, E. & Thulin, H. (2021) *Blåsövervakning i samband med operation/intervention. Vårdhandboken*. Hämtat 10 oktober 2022 <https://www.vardhandboken.se/vard-och-behandling/basal-och-preventiv-omvardnad/blasovervakning-vid-sjukhusvard/blasovervakning-i-samband-med-operation/>

Leksell, J., & Lepp, M. (2019). *Sjuksköterskans kärnkompetenser*. Liber AB

Lennquist, S. (2017). *Traumatologi*. (2. uppl.). Liber 2017-05-09. ISBN 9 789 147 114 238.

Lindholm, C. (Red.). (2018). *SÅR*. Häftad, Studentlitteratur.

Möller, K. & Kempe, A. (2021). *Steril rutin. Vårdhandboken*. Hämtat 10 oktober 2022 från <https://www.vardhandboken.se/sok/?q=steril+rutin>

Möller, M. (2018). *Femurfraktur cervikal. Internmedicin*. Hämtad från den 18 oktober 2022 från: <https://www.internetmedicin.se/behandlingsoversikter/ortopedi-frakturer/femurfraktur-cervikal/>

SOSFS 1997:14. *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård och tandvård*. Hämtad 16 oktober 2017 från <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer1997/1997-10-14>

Stubberud, D.-G., Grønseth, R., & Almås, H. (Red.). (2020). *Klinisk omvårdnad: 1* (3. uppl.). Liber.

Stubberud, D.-G., Grønseth, R., & Almås, H. (Red.). (2021). *Klinisk omvårdnad: 2* (3. uppl.). Liber.

Svenska rådet för hjärt-och lungräddning. (2021). *S-HLR vuxen för sjukvårdspersonal: Kursbok med webbutbildning; S-HLR barn: Hjärt-lungräddning barn för sjukvårdspersonal: Kursbok med webbutbildning* (Rev. uppl.). HLR-rådet.

Wikström., J. (2018) *Akutsjukvård: omvårdnad och behandling vid akut sjukdom eller skada*. Dansk Band, Svenska. Studentlitteratur. ISBN 9 789 144 115 771.

Ödegård, S. (Red.). (2019). *Säker vård: Nya perspektiv på patientsäkerhet*. Liber.

1177. se. Hämtat den 10 oktober 2022 från: <https://www.1177.se/Stockholm/sjukdomar--besvar/hud-har-och-naglar/infektioner-pa-huden/borrelia/#section-13872>